

Els serveis socials no volen ser còmplices dels desnonaments a Barcelona

L'Ajuntament no ha complert el compromís adquirit el 2018 per evitar que els treballadors hagin d'auxiliar la comitiva judicial

Treballadores d'emergències socials en un desnonament al barri del Raval | Carlos Baglietto

Esgotament als serveis socials de Barcelona. Tot i les moratòries aprovades per l'Estat i per la Generalitat, els desnonaments no s'han aturat a la capital i durant el 2020 n'hi va haver 1.028. Ara, el degoteig de desallotjaments continua i l'ajornament d'alguns casos va fent gran la bola de neu que continuarà rodant fins al 9 d'agost, quan acabarà la vigència del decret de suspensió del govern espanyol. Els treballadors dels centres de serveis socials són un dels actors presents en els llançaments i han dit prou. No volen ser còmplices del desnonament dels veïns.

Així ho han debatut i consensuat en la seva assemblea, després d'anys de debat sobre el paper que han de tenir en els desallotjaments. El protocol vigent entre l'Ajuntament i els jutges de Barcelona estableix que els serveis socials han d'auxiliar la comitiva judicial en el moment d'executar el llançament i el 2018 l'aleshores tinent d'alcaldia de Drets Socials, Laia Ortiz, va anunciar la voluntat de deixar sense efecte aquesta obligació. Des d'aleshores, no hi ha hagut cap canvi. "Hem manifestat en nombroses ocasions la necessitat de reformular el protocol i així ho hem traslladat a les parts implicades, expliquen fonts municipals". "Amb totes les mancances, el protocol serveix per tenir coneixement de casos que no han arribat als serveis municipals per altres vies i poder activar la unitat antidesnonaments", afegeixen.

"No volem auxiliar la comitiva judicial i ser-ne còmplices, sinó decidir amb criteris tècnics si anem a un desnonament per ajudar la família. A la pràctica ja ho fem, però cal canviar el protocol", expliquen treballadors dels serveis socials municipals a **NacióDigital**. El malestar dels empleats públics és multicausal, i assenyalen l'administració i la judicatura com a responsables de manca de recursos públics i de vulneració de drets de la ciutadania.

[noticiadiari]2/219532[/noticiadiari]

"La majoria de jutges intenten desnonar sí o sí. El problema és que no tenim recursos", expliquen els treballadors consultats per aquest diari. "A la comitiva judicial ja li va bé la nostra presència, perquè així poden dormir tranquils. Ens utilitzen per netejar la consciència tot i que saben que la majoria de vegades les famílies acabaran en una pensió", apunten.

Els treballadors de serveis socials insisteixen en la deficiència que suposen les pensions com a resposta a l'emergència habitacional. "Una parella i els seus tres fills no poden passar-se mesos compartint habitació", insisteix un dels treballadors consultats. L'Ajuntament no disposa de prou pisos per atendre la demanda de la mesa d'emergència, que té una llista d'espera de dos anys. Com a peça, el consistori gasta cada any 15 milions d'euros a contractar places en pensions a través de l'empresa BCD Travel, una companyia que es dedica a la gestió de viatges corporatius i que forma part del grup Barceló. El 2020 la despesa s'ha disparat fins als 19,8 milions. A més, l'Ajuntament ha destinat 4,2 milions d'euros a per cobrir despeses d'allotjament a través de 10.028 ajudes.

Barcelona, una anomalia

Barcelona és l'únic municipi de Catalunya on els treballadors socials tenen el mandat d'auxiliar la comitiva judicial, després del protocol firmat durant el mandat de Xavier Trias amb la Generalitat i el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. El 2019, els empleats de l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) es van organitzar per crear un grup de treball sobre habitatge i un dels objectius era forçar l'Ajuntament a complir el compromís de derogar aquest procediment.

Una de les treballadores que forma part del grup explica a **NacióDigital** que des d'aleshores el govern municipal ha fet cas omís de les seves demandes. Més enllà de reclamar canvis en l'actuació en els desnonaments, el grup de treball insisteix en la necessitat de fer més inversió en habitatge públic, clarificar els circuits administratius que han de seguir les persones que necessiten ajuda per pagar el seu habitatge, garantir reallotjaments dignes, i aprofundir els contactes i la relació amb els moviments socials.

[noticiadiari]2/215319[/noticiadiari]

L'1 de març van demanar una reunió amb els màxims responsables de l'IMSS, però fins ara no han rebut resposta. "Només se'ns utilitza propagandísticament i són conscients que la nostra actuació és deficient", considera una treballadora, que expressa fatiga per formar part d'un "joc pervers". "No disposem d'alternatives habitacionals reals per a les famílies desnonades i, ara mateix, només podem allargar l'angoixa de les famílies", diu.

Els treballadors han trobat un altaveu en el Col·legi de Treball Social de Catalunya, que vol acabar amb l'obligació d'assistir la comitiva judicial. En un dictamen publicat el setembre del 2020, la comissió d'habitatge del col·legi deixa clar quin ha de ser el rol dels treballadors socials. "No forma part ni del nostre codi deontològic ni de les nostres funcions tècniques assistir a la comitiva judicial, ni tenim funcions executòries", assenyalen.

El dictamen també alertava que la "manca de recursos" estava "col·lapsant" molts serveis socials municipals. "La gestió de molts dels aspectes que deriven d'una pèrdua o manca d'habitatge han de ser abordats i sostinguts principalment per les professionals que atenen a les famílies", assenyalaven. "Treballem sense alternatives dignes, perquè una pensió no es pot

considerar una llar. És prioritari treballar des de la prevenció per evitar els desnonaments", defensa Amparo Alcoverro, membre de la comissió. L'òrgan s'ha posicionat en contra dels desallotjaments sense alternativa habitacional i a favor de la llei catalana de regulació de lloguers.

"Falta de coneixement" de les comitatives judicials

Mentre la demanda de fons no es desencalla, els treballadors apunten altres deficiències amb què es troben en la quotidianitat dels desnonaments. "Notem que a les comitatives judicials els falta coneixement i formació per saber com han d'actuar", asseguren els treballadors consultats. També expliquen que en els darrers mesos el tarannà dels funcionaris ha canviat. "Abans tenien molta més autoritat i ara recorren molt més al telèfon per trucar al secretari judicial i preguntar-li com procedir", apunten.

El dictamen del 2020 fet per la comissió d'habitatge del Col·legi de Treball Social de Catalunya ja assenyalava aquestes mancances. "Proposem incloure la figura del professional del treball social als jutjats, per garantir un acompanyament més adequat a les famílies", recollia el text.

Segons el punt de vista dels treballadors consultats, també hi ha marge de millora en relació amb els Mossos d'Esquadra, especialment amb les unitats antiavalots que s'encarreguen d'executar molts desnonaments a Barcelona. "Un cop arriben a la porta, no discriminen si ets un veí, un activista o un treballador de serveis socials", diuen. "No ens tenen en compte, i això que som allà perquè el jutge ens ha cridat", afegeixen.

Afrontar un "boom" de desnonaments sense eines

Alcoverro considera que les obligacions dels treballadors socials de Barcelona els "exposen" com a part executora dels desnonaments. "Aquelles famílies amb qui no hem pogut treballar un vincle, ens veuen com a còmplices", apunta. Ella treballa al Centre de Serveis Socials de la Verneda i reclama celeritat a l'Ajuntament per acabar amb el protocol actual, abans que la fi de la pròrroga de desnonaments, situï tots els actors en terreny desconegut.

"La moratòria ha donat treva en alguns casos, però ens preocupa perquè l'Ajuntament no ens ha donat cap instrucció de com actuar davant la possible allau que preveiem a partir de l'agost", diu. "Els casos que ja estaven als jutjats abans de la pandèmia s'han executat tots i els posteriors s'han pogut aturar. Quan acabi la moratòria, hi haurà un *boom*", pronostiquen els treballadors consultats. "Hi haurà molta crispació i nosaltres no tindrem res a oferir", conclouen.